

ข่าวกฎหมายรายเดือน

โดย งานนิติการ ฝ่ายวิเคราะห์นโยบายและแผน สำนักปลัด องค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้ว

ศูนย์ข้อมูลข่าวสารองค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้ว

053-121585 ต่อ 43

053-121573

ปีที่ 12 ฉบับที่ 8 ประจำเดือน ธันวาคม พ.ศ. 2563

“ใจ - รับสินบน” ผิดกฎหมายอะไร??

สินบนคืออะไร...แม้หลายคนจะเคยได้ยินคำนี้ แต่มีรายละเอียดของสินบนที่ควรรู้ไว้ เพราะมีความผิดที่โดนทั้งผู้ให้ - ผู้รับ

สินบนคืออะไร...?

สินบน คือ ทรัพย์สินหรือสิ่งของเพื่อตอบแทนผู้ที่จะช่วยให้สำเร็จตามประสงค์ หรือทรัพย์สินของเพื่อจูงใจให้ผู้รับประพฤติปฏิบัติโดยมิชอบด้วยกฎหมาย และผู้ให้ได้ประโยชน์จากการกระทำดังกล่าว โดยการติดสินบนเป็นปัญหาการทุจริตที่พบมากในประเทศไทย ส่วนหนึ่งเกิดขึ้นในการทุจริตระหว่างภาครัฐและภาคธุรกิจในการจัดซื้อจัดจ้างที่ไม่มีการแข่งขันอย่างแท้จริงและกระบวนการที่ไม่โปร่งใส ทั้งนี้การกระทำความผิดฐานให้สินบน ถือเป็นจุดเริ่มต้นของคดีทุจริตหลาย ๆ ครั้งด้วยกัน

ซึ่งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๗๖ บัญญัติว่า “ผู้ใดให้ ขอให้ หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่เจ้าพนักงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ หรือเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ เพื่อจูงใจให้กระทำการ ไม่กระทำการ หรือประวิงการกระทำอันมิชอบด้วยหน้าที่ ต้องระวางโทษ...”

สำหรับกรณีที่เข้าข่ายความผิดฐานให้สินบน อาทิ กรณีจำเลยถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจจับกุมจากการกระทำความผิด และจำเลยได้พูดโน้มน้าวต่อรองเจ้าหน้าที่ ขอดิตสินบนด้วยทรัพย์สินเป็นเงินจำนวนหนึ่ง เพื่อจูงใจเจ้าหน้าที่ไม่ให้จับกุมหรือเพื่อให้ตนเองหลุดพ้นจากข้อกล่าวหาเหล่านั้น ๆ กรณีดังกล่าวถือว่าความผิดสำเร็จแล้ว เพราะแม้จะยังไม่ได้มีการให้สินบนเกิดขึ้นจริง แต่เข้าข่ายความผิดตามหลักกฎหมายที่เป็นการสัญญาว่าจะให้ทรัพย์สิน เพื่อให้เจ้าหน้าที่ละเว้นการจับกุม

หรือกรณีการติดสินบนเกี่ยวกับการออกใบอนุญาตก่อสร้าง ระหว่าง ผู้จัดการบริษัทก่อสร้าง จ่ายเงินสินบนให้แก่ นายกเทศมนตรีเทศบาลแห่งหนึ่ง ซึ่งมีหน้าที่และอำนาจในการอนุญาตให้ปลูกสร้างอาคารในเขตเทศบาลที่รับผิดชอบ เพื่อเร่งรัดการอนุญาตให้ปลูกสร้างอาคารแม้ว่าหลักฐานการขออนุญาตจะไม่เรียบร้อย

อย่างไรก็ตามยังมีกรณีการกระทำผิดที่ “ผู้ให้เงิน” ไม่เข้าข่ายการให้สินบนแต่ “ผู้รับ” อาจเข้าข่ายการรับสินบน ได้แก่ กรณีที่นายประกันให้เงินแก่เจ้าหน้าที่ตำรวจ เพื่อให้เร่งดำเนินการติดตามผู้หลบหนีหมายจับให้ ประเด็นนี้มีคำถามว่า ผิดหรือไม่ผิด ตาม พ.ร.บ. ป.ป.ช. มาตรา ๑๗๖ บทสรุปคือ ผู้ยื่นข้อเสนอคือนายประกันไม่มีความผิด แต่เจ้าหน้าที่รัฐหรือตำรวจมีความผิดฐานรับเงินสินบน ซึ่งจะคล้ายคลึงกับกรณีการให้น้ำมันรถแก่เจ้าหน้าที่ตำรวจเพื่อให้มาตรวจตราความปลอดภัยให้กับชุมชนหรือหมู่บ้าน หรือจ่ายเงินเพื่อให้เจ้าหน้าที่ตำรวจมาอำนวยความสะดวกจรรยาธรรณาร้านอาหารหรือหน้าศูนย์การค้า ซึ่งผู้เสนอให้เงินไม่มีความผิดฐานให้สินบน แต่เจ้าหน้าที่ตำรวจมีความผิดฐานรับสินบน

ทรัพย์สินในลักษณะที่เข้าขายของรับสินบน ตาม พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๗๖ ไม่ได้จำกัดเฉพาะเงินหรือทรัพย์สินมีมูลค่าสูงเท่านั้น เช่น ทองคำ หุ่น รถยนต์ อสังหาริมทรัพย์ (บ้าน คอนโด ที่ดิน ฯลฯ) อุปกรณ์สื่อสารทุกชนิด (โทรศัพท์มือถือ โน้ตบุ๊ก แท็บเล็ต ฯลฯ) แต่ยังรวมถึง กระเป๋า ของชำร่วย หรือแม้กระทั่งขนมมณเฑียร เครื่องดื่มและอาหาร รวมถึง การเสนอให้ได้ผลประโยชน์อื่นใด เช่น สิทธิพิเศษ การให้บริการต่าง ๆ ฟรี บัตรกำนัล ฯลฯ อันนำมาซึ่งการจูงใจเจ้าพนักงานของรัฐให้ทุจริตหรือให้ความช่วยเหลือเป็นกรณีพิเศษ ถือเป็นกรกระทำ ความผิดทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นการให้สินบนด้วยตัวเองหรือส่งคนกลางเข้ามาเป็นตัวแทนในการเจรจาก็ตาม

โทษของ “ผู้ให้สินบน”

ผู้กระทำความผิดฐานให้สินบน จะต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ แม้ว่าการให้สินบนนั้นจะผ่านตัวกลาง เช่น คู่สมรส ญาติ หรือเพื่อนของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ก็จะเป็นความผิดด้วยเช่นกัน

ส่วนนิติบุคคลที่จะผิดฐานให้สินบน ตามมาตรา ๑๗๖ มีองค์ประกอบความผิด ๔ ข้อ คือ ๑.ผู้ให้สินบนเจ้าพนักงานของรัฐ เป็นผู้ที่มีความเกี่ยวข้องกับนิติบุคคล เช่น ลูกจ้าง ตัวแทน หรือบริษัทในเครือ ๒.ผู้ให้สินบนกระทำเพื่อประโยชน์ของนิติบุคคล และ ๓.นิติบุคคลไม่มีมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมเพื่อป้องกันมิให้มีการกระทำความผิด ทั้งนี้หากนิติบุคคลทำผิดตาม องค์ประกอบนี้ จะมีโทษปรับตั้งแต่หนึ่งเท่าแต่ไม่เกินสองเท่าของค่าเสียหายที่เกิดขึ้น หรือประโยชน์ที่ได้รับ

โทษของ “ผู้รับสินบน”

ตาม พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๒๘ ห้ามมิให้เจ้าพนักงานของรัฐผู้ได้รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณ เป็นเงินได้จากผู้ใด นอกเหนือจากทรัพย์สินหรือ ประโยชน์อันควรได้ตามกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เว้นแต่การรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด โดยธรรมจรรยาตามหลักเกณฑ์และจำนวนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด (มิให้ใช้บังคับกับการรับ ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากบุพการี ผู้สืบสันดานหรือญาติที่ให้ตามประเพณีหรือตามธรรมจรรยาตามฐานานุกรม)

ถือเป็นกรกระทำทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม ซึ่งจะมี ความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา หมวด ๒ ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม เพิ่มเติมด้วยแล้วแต่กรณี ซึ่งความผิด ตาม มาตรา ๑๒๘ นี้ ยักรวมไปถึงผู้ซึ่งพ้นจากการเป็นเจ้าพนักงานของรัฐมาแล้วซึ่งไม่ถึงสองปีด้วย

นอกจากนั้นยังมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๓ ผู้ใดเรียก รับหรือยอมจะรับทรัพย์สิน หรือ ประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเองหรือผู้อื่น เป็นการตอบแทนในการที่จะจูงใจหรือได้จูงใจเจ้าพนักงาน สมาชิก สภานิติบัญญัติแห่ง รัฐ สมาชิกสภาจังหวัดหรือสมาชิกสภาเทศบาล โดยทุจริตหรือผิดกฎหมาย หรือโดยอิทธิพลของตนให้กระทำการ หรือไม่กระทำ การในหน้าที่อันเป็นคุณ หรือเป็นโทษแก่บุคคลใด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๕ ปี หรือปรับไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้ง จำทั้งปรับ

มาตรา ๑๔๔ ผู้ใดให้ ขอให้หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดแก่เจ้าพนักงาน สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งรัฐ สมาชิกสภาจังหวัดหรือสมาชิกสภาเทศบาล เพื่อจูงใจให้กระทำการ ไม่กระทำการ หรือประวิงการกระทำอันมิชอบด้วย หน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๕ ปี หรือปรับไม่เกินหนึ่ง ๑๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๔๕ ผู้ใดเป็นเจ้าพนักงาน สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งรัฐ สมาชิกสภาจังหวัด หรือสมาชิกสภาเทศบาล เรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบ เพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดใน ตำแหน่งไม่ว่าการนั้นจะชอบหรือมิชอบด้วยหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ ๕ - ๒๐ ปี หรือจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่ ๑๐๐,๐๐๐ - ๔๐๐,๐๐๐ บาท หรือประหารชีวิต

มาตรา ๑๕๐ ผู้ใดเป็นเจ้าพนักงาน กระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่ง โดยเห็นแก่ทรัพย์สินหรือประโยชน์ อื่นใด ซึ่งตนได้เรียกรับหรือยอมจะรับไว้ก่อนที่ตนได้รับแต่งตั้งเป็นเจ้าพนักงานในตำแหน่งนั้น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ ๕ - ๒๐ ปี หรือจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่ ๑๐๐,๐๐๐-๔๐๐,๐๐๐ บาท เป็นต้น